

Meidän arkemme

Ohjaajan opas ja haastattelu

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

Meidän aremme – Tehtäväkirja, Ohjaajan opas ja haastattelu

Tämä Ohjaajan opas ja haastattelu on tarkoitettu käytettäväksi omaishoitoperheelle suunnatun Meidän aremme -tehtäväkirjan purkamiseen. Meidän aremme -tehtäväkirjaa ja haastattelua on tarkoitettu hyödynnettäväksi tilanteissa, joissa arvioidaan asiakasperheen palvelutarpeita ja heidän saamiaan palveluja sekä suunnitellaan palvelujen ja muiden ratkaisujen järjestämistä heidän tuekseen. Päämääränä on yhdessä asiakasperheen kanssa tunnistaa heidän avun ja tuen tarpeensa ja pyrkiä löytämään niihin vastaava apu ja tuki. Tavoitteena on tukea perheen kotona selviytymistä.

Tehtäväkirjan ja haastattelun kehittämisen tavoite on ollut saada asiakasperheen oma ääni paremmin esiin avun ja tuen tarpeidensa arvioinnissa. Tehtäväkirjan purkuhaastattelussa käydään asiakkaan täyttämä tehtäväkirja asiakkaan kanssa läpi keskustellen kysymys kysymykseltä. Asiakkaalla on tilanteessa oma tehtäväkirjansa, joka lähetetään hänelle noin viikko ennen kirjan purkuhaastattelua. Palveluohjaajalla on tilanteessa apunaan tämä Ohjaajan opas. Ohjaaja hyödyntää purkuhaastattelussa myös ammatillista osaamistaan ikääntyneen palvelutarpeen arvioinnista ja tietoaan erilaisista avun ja tuen muodoista. Palvelutarpeen arvioinnin tukena ohjaajan käytössä ovat tarvittaessa myös erilaiset toimintakykyä mittaavat mittarit ja testit.

Ohjaajan opas sisältää kaikki asiakasperheen tehtäväkirjan tehtävät ja kysymykset. Näiden lisäksi Ohjaajan oppaassa on avustavia kysymyksiä, joilla ohjaaja voi tarkentaa tietoa asiakkaan tilanteesta ja toimintakyvystä. Nämä lisäkysymykset on merkitty kirjaan pienemmällä kirjasimella kuin asiakkaan tehtävät, lisäksi niiden edessä on kaksiosainen numerointi (esim. 1.1. tai 12.1).

Avustavien kysymysten lisäksi joidenkin kysymysten yhteydessä on ohjaajaa varten ohjeita tilanteen kuljettamiseen ja vinkkejä ratkaisuehdotuksista asiakkaan tarpeisiin. Nämä on kirjoitettu samalla pienellä kirjasimella kuin ohjaajaa avustavat kysymykset, mutta jätetty ilman kaksiosaista numeroa.

Kuinka käyttää Meidän aremme -tehtäväkirjaa ja Ohjaajan opasta

Tehtäväkirjan ja haastattelun avulla käydään läpi asiakasperheen tilannetta, voimavaroja ja palveluntarpeita seuraavien osa-alueiden kautta:

- Omaishoitajan terveys, toimintakyky ja hyvinvointi
- Hoidettavan terveys toimintakyky ja hyvinvointi
- Asuminen ja koti
- Ystävämme ja läheisemme
- Arkipäivämme
- Yhteinen aikamme

Näiden lisäksi perheelle on mahdollista lähettää ”Yhteinen polkumme” -lisäosa. Se on tarkoitettu erityisesti tilanteisiin, joissa tutustutaan ja luodaan pohjaa luottamukselliselle ja pitkäkestoiselle asiakassuhteelle suhteen alussa. Toisin kuin muut tehtäväkirjan kysymykset, joiden tarkoituksena on saada esiin asiakasperheen palvelutarpeita, ”Yhteinen polkumme” -tehtävät ovat taustoittavia ja toimivat esimerkiksi vuorovaikutussuhteen rakentamiseen. Ne voi käydä läpi asiakkaan kanssa vapaasti keskustellen esimerkiksi erillisellä tutustumiskotikäynnillä.

Haastattelutilanteen kuljetus

Käytä Ohjaajan opasta haastattelun läpiviemisen tukena. Tee haastattelutilanteesta rento ja rauhallinen. Haastattelu

onnistuu parhaiten kotikäynnillä asiakasperheen luona.

1. Ennen haastattelua

Lähetä asiakasperheen omaishoitajalle Meidän arkemme -tehtäväkirja. Jos asiakassuhteesta on tulossa pitkäkestoinen, lähetä myös Yhteinen polkumme -lisäaukeama. Anna asiakasperhe täyttää tehtäviä noin viikon ajan.

2. Haastattelun aloitus

Aloita haastattelu tiedustelemalla, onko asiakas täyttänyt kirjaa, ja miltä se on hänestä tuntunut. (Aina asiakkaat eivät täytä kirjaa. On silti tärkeää, että he saavat sen etukäteen.) Alussa voit haastatella pelkästään omaishoitajaa. Hoidettava voi tulla mukaan keskusteluun hoitajan ja hoidettavan yhdessä täyttämien osioiden tarkasteluun jaksamisensa mukaan.

3. Haastattelu / kirjan tehtävien läpikäynti

Käy keskustellen läpi tehtäväkirjan kysymykset asiakasperheen kanssa ja täydennä tietoa Ohjaajan oppaan lisäkysymyksillä tarpeen mukaan.

Kirjaa itsellesi lyhyet muistiinpanot asiakasperheen tilanteesta sitä mukaan, kun se tehtäviä läpikäydessä tulee esiin. Voit kirjata muistiinpanoja suoraan ohjaajan oppaan haastattelurunkoon tai esimerkiksi erilliseen vihkoon.

Pidä haastattelutilanne keskustelevana. Havaitessasi mahdollisen palvelutarpeen, ota se heti esiin asiakkaan kanssa ja tarjoa myös ensimmäiset ajatukset sen ratkaisuvaihtoehdoista. Asiakkaan ei tarvitse tehdä päätöksiä ja valintoja heti. Haastattelun loppuosa on tarkoitettu yhteenvedolle, jossa palataan esiinnousseisiin palvelutarpeisiin ja niiden ratkaisuvaihtoehtoihin uudestaan.

Kirjaa havaitsemasi ja keskustelussa esiin nousevat palvelutarpeet ratkaisuehdotuksineen muistiin muista haastattelumuistiinpanoista erilliseen muistilappuun, jolloin ne ovat helposti saatavillasi haastattelun yhteenvetovaiheessa.

4. Haastattelun yhteenveto

Lopeta haastattelu refleктоimalla asiakkaan kanssa keskustelun aikana heränneitä ehdotuksia arjen sujuvoittamisesta. Käy läpi asiakkaan kanssa jokainen muistiinpanolappuun kirjaamasi palvelutarve ja sen ratkaisuvaihtoehdot.

Esim. muistiinpano palvelutarpeesta/ ratkaisusta "istuintyynty"

"Tuli esiin, että hoidettavan pyörätuolin istuin sattuu, kun hän istuu pitkiä aikoja. Ratkaisuna tähän voisi olla pehmeä istuintyynty, joita voi hankkia apuvälineyksiköstä. – Haluaisitteko apuvälineyksikön yhteystiedot?"

Esim. muistiinpano "ulkoiluseuraa"

"Olen kirjannut, että toivoisitte ulkoiluseuraa, joka jaksaisi työntää hoidettavan pyörätuolia, kun ette itse jaksaa. – Olisitteko kiinnostuneet saamaan tietoa vapaaehtoisuurasta."

Tarkasta lopuksi myös asiakkaan saamat nykyiset palvelut ja etuudet.

5. Haastattelun ylöskirjaaminen

Asiakkaan tehtäväkirja jää haastattelulle itselleen. Kirjoita siksi haastattelun jälkeen kooste asiakkaan kanssa puhutusta. Sisällytä koosteeseen lyhyt kuvaus asiakasperheen tilanteesta ja palvelutarpeista sekä heidän kanssaan keskustelluista ratkaisuvaihtoehdoista ja mitä ratkaisulla tavoitellaan. Tehtyäsi koosteen olennaisesta, voit hävittää haastattelussa kirjaamasi yksittäiset muistiinpanot.

Yhteystietomme

pvm: ....

Omaishoitajan nimi: .....

Osoite: .....

.....

Puhelin: .....

Syntymävuosi: .....

Hoidettavan nimi: .....

Suhde omaishoitajaan: .....

Osoite (jos eri kuin omaishoitajan): .....

.....

Puhelin: .....

Syntymävuosi: .....

Kaupungin yhteyshenkilö omaishoidossa:

.....

An aerial view of a swimming pool with several lanes. People are swimming in the lanes, and a person is standing on the pool deck in the background. The pool is surrounded by a green lawn. The lanes are marked with blue and yellow lane lines. The pool deck has starting blocks numbered 2, 3, 4, and 5. The water is clear blue. The overall scene is bright and sunny.

OMAISHOITAJA
TÄYTTÄÄ

*Omaishoitajan
terveys,
toimintakyky ja
hyvinvointi*

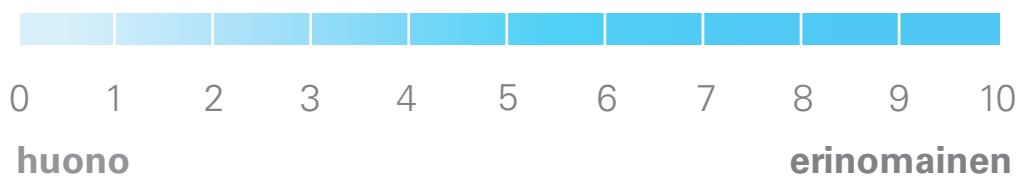

1. Terveystilani ja toimintakykeni

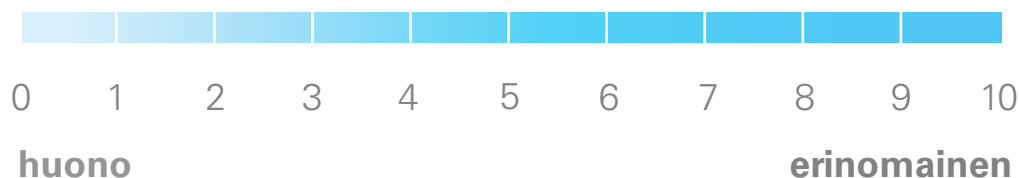
Terveystilan arvio liittyy terveystilaan, jaksamiseen ja kuntoon. Toimintakykyisyys tarkoittaa kykyä selviytyä päivittäisistä toiminnoista.

Arvioi asteikolla 0–10, millaiseksi koet terveystilasi ja toimintakykysi tällä hetkellä:

Terveystilani

Toimintakykeni

Lisätietoja arvioosi liittyen:

- 1.1. Mitä asioita olet ottanut huomioon arviossasi?
- 1.2. Mitkä tekijät vaikuttavat arvioon numeroa heikentävästi?

.....

.....

.....

2. Näin pysyn kunnossa

Millä keinoilla huolehdit terveydestäsi ja toimintakyvystäsi (esim. liikuntaharrastukset, hyötyliikunta, oman terveyden seuraaminen ja terveystarkastukset, riittävä lepo)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.1. Tunnetko itsesi väsyneeksi?

- En juuri koskaan
 Joskus
 Usein

– Mistä arvelette väsymyksen johtuvan, miten siihen voisi vaikuttaa?

2.2. Onko sinulla ongelmia unen kanssa? (esim. nukahtamisvaikeus, pätkittäinen uni / heräily, liian aikainen herääminen)

– Syy?

2.3. Käytkö säännöllisesti terveystarkastuksissa?

- Kyllä
 En

2.4. Kaipaisitko terveystarkastusta, näkökyvyn tarkastusta tai kuulontutkimusta?

- Kyllä
 En

2.5. Minkälaiseksi koet muistisi?

- Erittäin hyvä
 Melko hyvä
 Tyydyttävä
 Melko huono

2.6. Jos koet, että muistisi on heikentynyt, miten se ilmenee?

2.7. Tarvitsisitko tietoa: terveydestä, terveyden edistämisestä, ravitsemuksesta, sairauksista tai lääkähoidosta?

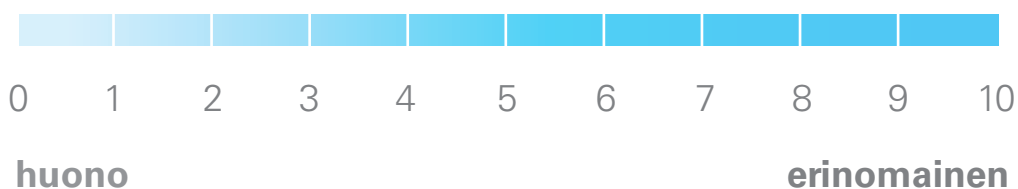

3. Hyvinvointini

Hyvinvointi on kokemus, johon vaikuttaa terveyden ja toimintakyvyn lisäksi moni muu tekijä. Hyvinvoinnin kokemus on yksilöllinen ja koostuu erilaisista asioista eri henkilöillä.

Arvioi millaiseksi koet hyvinvointisi asteikolla 0–10 tällä hetkellä?

Hyvinvointini

Kerro lisää:

- 3.1. Mitä asioita olet ottanut huomioon arviossasi?
- 3.2. Mitkä tekijät vaikuttavat arvioon numeroa heikentävästi?

.....

.....

.....

.....

4. Minulle mieluista tekemistä

Omaan hyvinvointiin ja jaksamiseen vaikuttavat esimerkiksi itselle mieluisten asioiden tekeminen, erilaiset harrastukset, osallistuminen ja ystävien näkeminen.

Minkälaisia sinulle mieluisia asioita tekemällä pidät yllä hyvinvointiasi?

.....

.....

Esim. osallistuminen yhdistysten, järjestöjen, seurakunnan toimintaan / tilaisuuksiin; palvelukeskusten toimintaan, kulttuuriharrastukset (näyttelyt, museot, elokuvat, kirjasto), tapahtumat ym.

- 4.1. Kuinka usein teet näitä asioita?
 4.2. Yksin vai jonkun seurassa?
 4.3. Onko sinulla omaa aikaa?
 4.4. Osallistutko omaishoitajien vertaisryhmiin?

5. Osallistumiseen liittyvät haasteet

Vaikeuttaako tai estääkö omaishoitotilanteesi tai jokin muu asia osallistumistasi sinulle tärkeisiin harrastuksiin tai vapaa-ajan toimintaan?

Kyllä   Ei

Kerro lisää:

.....

.....

.....

5.1. Kulkemisen haasteet

Rajoittaako hoidettavan toimintakyky tai muu asia kotoa lähtemistänne, (yhdessä) liikkumistanne ja kulkemistanne?

Ei   Kyllä   – Kertokaa lisää

5.2. Ratkaisuja liikkumiseen

Toivoisitteko apua kotoa liikkumisen sujuvoittamiseen?

En   Kyllä

– Minkälaista apua toivoisitte (esim. apuvälineitä, tietoa joukkoliikenteen palveluista kuljetuspalveluja, saattajaa)?

6. Muutoksia harrastuksissani

Onko sinulla ollut harrastuksia tai vapaa-ajan toimintaa, joista olet joutunut luopumaan omaishoitotilanteesi tai muun syyn takia?

.....

.....

.....

7. Hyvinvointiasi voisi lisätä

Mikä voisi lisätä hyvinvointiasi (esim. jokin harrastus tai vapaa-ajan toiminta, suurempi määrä omaa aikaa, jokin muu asia, mikä)?

.....

.....

.....

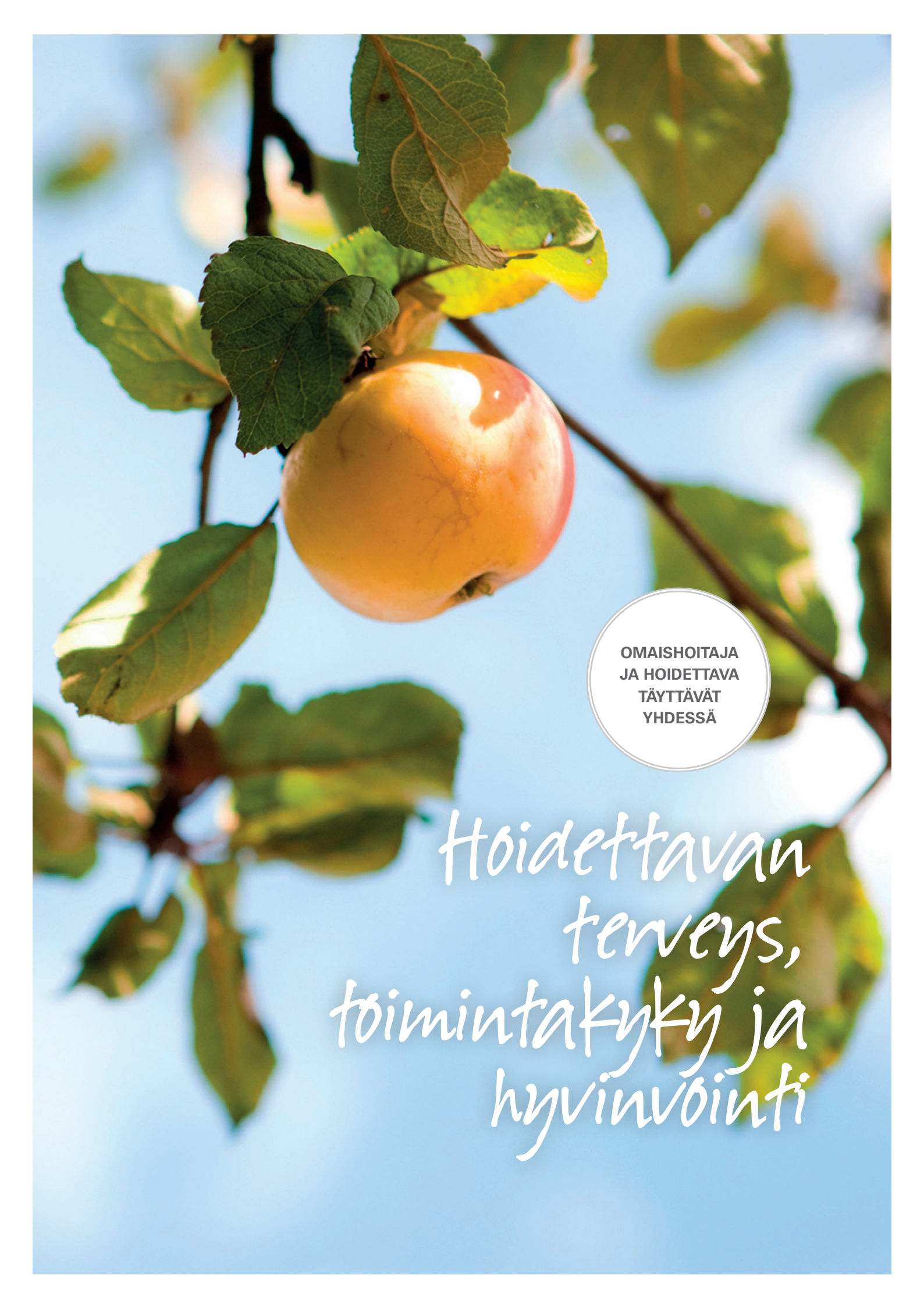
7.1. Jos toiveena lisää omaa-aikaa, tarvitsetteko tietoa:

- omaishoitajan oikeudesta vapaa-päivään ja vapaan järjestämistavoista
- mahdollisuuksista vapaaehtoiseen ja seuraan tai tuurajaan
- omaishoitajien vertaisryhmistä
- järjestötoiminnasta, esim. POLLI, Afasiasäätiö, Aivovammaliitto

7.2. Jos toiveena vapaa-ajan toimintaa ja virkistätymismahdollisuuksia, tarvitsetteko tietoa:

- palvelukeskusten toiminnasta
- virkistätymismahdollisuuksista
- esteettömistä kulttuuripaikoista
- harrastusmahdollisuuksista
- retkistä ja tapahtumista

OMAISHOITAJA
JA HOIDETTAVA
TÄYTTÄVÄT
YHDESSÄ

Hoidettavan
terveys,
toimintakyky ja
hyvinvointi

8. Hoidettavan terveydentila, toimintakyky ja hyvinvointi

Kuvaile tähän lyhyesti hoidettavan terveydentilaa ja toimintakykyä:

8.1. Missä päivittäisissä toimissa autat hoidettavaa?

8.2. Mistä päivittäisistä toimista hoidettava selviytyy itsenäisesti?

.....

.....

.....

.....

.....

9. Näin hoidettava pysyy kunnossa

Minkälaista tukea ja mitä palveluja hoidettava saa terveydentilansa, toimintakykynsä ja hyvinvointinsa tueksi?

.....

.....

.....

.....

.....

Mitä muita keinoja teillä on käytössänne hoidettavan terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi (esim. liikuntaharrastukset ja muut harrastukset, päivätoiminta, muu osallistuminen ja virkistäytyminen)?

9.1. Osallistuuko hoidettava kodin arkeen toimintakykynsä puitteissa / Millä tavalla hoidettava osallistuu kodin arkeen? (Hoidettavan osallisuus ja toimijuus)

9.2. Onko hoidettavalla omia harrastuksia, joita hän harrastaa joko yksin tai jonkun muun kuin hoitajan tuella?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Hoidettavan terveydentilan ja toimintakyvyn muutokset

Onko hoidettavan terveydentilassa tapahtunut teitä huolettavia muutoksia palvelusuunnitelman päivittämisen jälkeen?

- Kyllä   Jos kyllä, kuuntele, mistä on kysymys ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin.
- Ei

Kertokaa lisää:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.1. Tarvitsetteko lisää tietoa joistakin palveluista tai tuista?

OMAISHOITAJA
JA HOIDETTAVA
TÄYTTÄVÄT
YHDESSÄ

Asuminen ja koti

JOS HOITAJA JA HOIDETTAVA ASUVAT ERI OSOITTEISSA,
TÄYTTÄKÄÄ OSIO AJATELLEN HOIDETTAVAN ASUNTOA

11. Talon ja asunnon esteettömyys

Onko asuintalossanne tai asunnossanne / hoidettavan asuintalossa tai asunnossa liikkumista haittaavia tekijöitä?

Kyllä   Ei

Jos kyllä, minkälaisia?

.....

.....

12. Asumista helpottavat ratkaisut

Onko teillä käytössänne apuvälineitä tai onko asunnossa tehty asunnon muutostöitä, jotka helpottavat toimimista kotiympäristössä (esim. tukikahvat, kynnysten poisto, liukuesteet tms.)?

.....

.....

Jos asiakas kuvaa asunnossa toimimisen esteitä:

12.1. Haluaisitteko tietoa muutostöistä ja apuvälineistä (esim. kynnysten poisto, mattojen poisto, tukikaiteet + kahvat, liukuesteet, wc-istuimen korotus, tuolin tai sängyn korotus, sängystä nousu-tuki, ammeen poisto, valaistuksen parantaminen, liuska portaisiin tms.)?

12.2. Haluaisitteko, että kodissanne / hoidettavan kodissa tehtäisiin arvio muutostöiden ja apuvälineiden tarpeesta?

12.2. **Ympäristön esteettömyys**
Onko lähiympäristössä liikkumista haittaavia tekijöitä?

13. Hoidettavan itsenäinen kotona olo

Selviääkö hoidettava ilman hoitajaa kotona? Jos selviää, kuinka monta tuntia ja millaisilla järjestelyillä?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Hoidettavan turvallisuuden kokemus kotona

Tunteeko hoidettava olonsa turvalliseksi kotona?

- Kyllä
- Ei

Mitkä asiat lisäävät tai vähentävät hoidettavan turvallisuudentunnetta kotona?

Turvallisuudentunnetta lisää..

.....

.....

.....

Turvallisuudentunnetta vähentää..

.....

.....

.....

15. Hoitajan turvallisuuden kokemus kotona

Kuinka turvalliseksi asteikolla 0–10 sinä tunnet olosi kotona?

Mitkä asiat vaikuttavat sinun turvallisuudentunteeseesi?

Turvallisuudentunteeseeni vaikuttaa...

.....

.....

.....

.....

15.1. Huolestuttaako sinua jokin mahdollinen vaaratilanne kotona? Millainen?

15.2. Kuinka turvalliseksi asteikolla 0–10 koet jättää hoidettavasi kotiin yksin?

15.3. Mikä hoidettavan kotiin jättämisessä huolettaa eniten?

Jos vastaus kohtaan 15.3. on oma sairaskohtaus tai kaatuminen:

15.4. Onko tällaisia ollut?

15.5. Onko teillä kodin turvallisuutta edistäviä laitteita, tai apuvälineitä (esim. liesivahti, turvapuhelin, ovi-vahti, palovaroitin; jos kaatumisia – lonkkasuojahousut)?

16. Kodin askareissa apuna

Oletteko saaneet apua kodin töihin (hoidettavan kodissa)?

Kyllä

Ei

Mihin kodin askareisiin olette saaneet apua ja kuka teitä on auttanut?

.....

.....

16.1. Miten selviydytte kodin askareista?

17. Asunto ja koti

Mikä asunnossanne ja kodissanne on teille mieluista ja tärkeää?

Hoidettavalle tärkeää on...

.....

.....

.....

.....

.....

Minulle tärkeää on...

.....

.....

.....

.....

.....

OMAISHOITAJA
JA HOIDETTAVA
TÄYTTÄVÄT
YHDESSÄ

*Ystävämme,
läheisemme*

18. Ystäväkartta

Merkitkää alla olevaan karttaan teille tärkeitä ihmisiä. Ajatelkaa itsenne keskelle. Kehät voi ajatella sen mukaan, kuinka läheinen suhde on. Mitä läheisempi ja tärkeämpi ihminen teille on, sitä lähempänä teitä merkintä on.

18.1. Keitä lähipiiriinne kuuluu? Keitä ystäviä ja tuttuja teillä on?

19. Näin olemme yhteydessä

Miten ja kuinka usein pidätte yhteyttä teille tärkeisiin ihmisiin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kuinka usein tapaatte ja mitä silloin teette?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20. Yksinäisyyden kokemus

Koetko sinä tai hoidettavasi yksinäisyyttä?

- Emme koe
- Minä koen
- Hoidettavani kokee

21. Miten yksinäisyyden tunnetta voisi vähentää?

Minun yksinäisyyden tunnettani voisi vähentää...

Hoidettavan yksinäisyyden tunnetta voisi vähentää...

OMAISHOITAJA
JA HOIDETTAVA
TÄYTTÄVÄT
YHDESSÄ

Arkipäivämme

22. Arkipäivämme

Kuvaillkaa tyypillisen arkipäivänne kulku. Jos haluatte, voitte ottaa esimerkiksi yhden todellisen päivän. Voitte kirjata esimerkiksi nukkumisenne, heräämisenne, kodin askareet, aterioimisenne, ulkoilunne ja ajanvietteenne.

Tehtävän tarkoitus on helpottaa teitä havainnoimaan ja arvioimaan arkenne sujumista ja yhteisessä arjessa esiintyviä avun ja tuen tarpeita.

22.1. Miltä tehtävä tuntui teistä?

22.2. Kertokaa omin sanoin tyypillisestä päivästäanne?

Jos asiakas antaa kirjan sinun käteesi, on tärkeää, että pidät purun keskustellevana. Lue esim. ääneen asiakkaan vastauksia ja kutsu näin hänet takaisin keskusteluun.

aamu

.....

.....

.....

.....

aamupäivä

.....

.....

.....

.....

iltapäivä

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ilta

.....

.....

.....

.....

.....

.....

yö

.....

.....

.....

23. Arkipäivän kulku

Mikä arjessanne on mukavinta?

.....

.....

.....

Vaikeuttaako jokin arkipäivienne sujumista?

.....

.....

.....

24. Viikonloppu

Eroaako viikonloppunne jotenkin arkipäivistä?

.....

.....

.....

OMAIHOITAJA
JA HOIDETTAVA
TÄYTTÄVÄT
YHDESSÄ

*Yhteinen
aikamme*

25. Meille mieleistä tekemistä

Minkälaisia asioita teette mielellänne yhdessä?

.....

.....

.....

.....

.....

26. Lisää yhteistä aikaa

Haluaisitteko nykyistä enemmän yhteistä tekemistä?

Kyllä   Ei

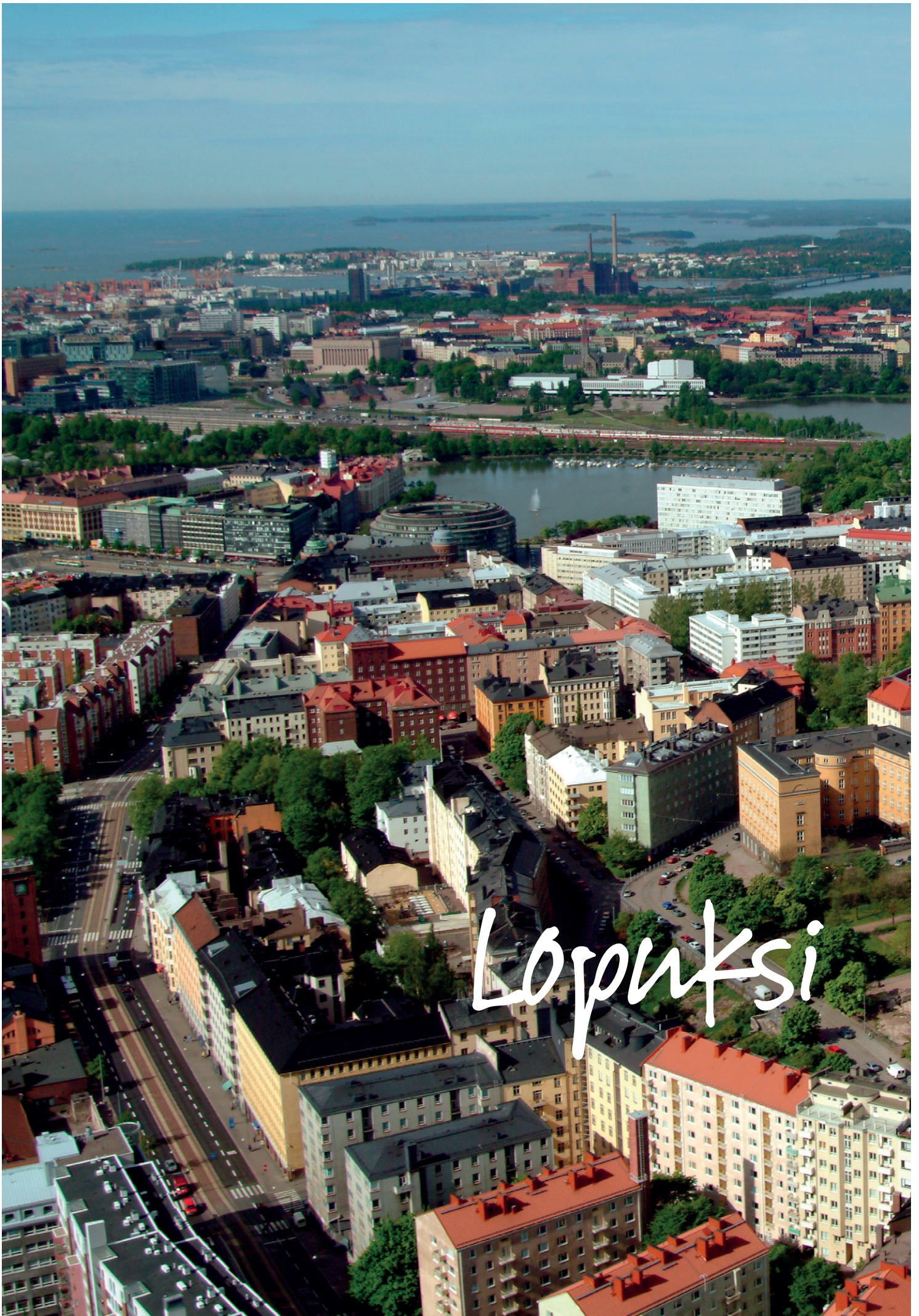
Minkälaiset ajanvieteet kiinnostavat teitä
(esim. kulttuuritapahtumat, liikuntaharrastukset, erilaiset
retket tms.)?

.....

.....

.....

Lopuksi

27. Tämän haluamme vielä kertoa meistä ja arjestamme

Onko jotain, mitä olisitte halunneet kertoa arkeenne sekä palvelu- ja hyvinvointitoiveisiinne liittyen, mutta ette ole vielä päässeet kertomaan?

(Asiakas voi kirjan viimeisen kysymyksen jälkeen sulkea kirjan)

28. Haastattelutilanteen reflektointi

28.1. Miltä tämä keskustelu on tuntunut teistä?

28.2. Koitteko, että tästä oli jo nyt jotain hyötyä?

28.3. Herättikö keskustelu joitakin ajatuksia omaan arkeenne liittyen?

29. Asiakasperheen nykyiset palvelut, taloudellinen tilanne, tuet ja etuudet

Käy vielä läpi asiakasperheen kanssa tuet ja etuudet, joihin he ovat oikeutettuja, sekä ovatko ne heidän käytössään, sekä heidän käytössään olevat palvelut.

29.1. Onko teillä käytössänne tai vireillää

Omaishoidon tuki Kyllä Ei

Eläkkeensaajan hoitotuki Kyllä Ei

Eläkkeensaajan asumistuki Kyllä Ei

29.2 Onko teillä käytössä tai vireillä näiden lisäksi muita etuuksia (esim. Kelan veteraanilisiä tms.)?

29.3. Riittävätkö tulonne elämiseen, kun otatte huomioon kaikki saamanne tulot ja tuet?

29.4. Jääkö jotain teille myönnettyistä etuuksista tai palveluista käyttämättä?

29.5. Onko teillä sellaisia palveluja, joista on tehty myönteinen päätös, mutta joita ette ole vielä ottaneet käyttöön, tai jotka haluaisitte perua?

30. Haastattelun yhteenveto

Vedä haastattelu yhteen refleктоimalla asiakasperheen kanssa keskustelun aikana heränneitä ehdotuksia perheen arjen parantamiseen. Käy jokainen muistiinpanolappuun kirjaamasi palvelutarve asiakasperheen kanssa keskustellen läpi ja pohtikaa niiden ratkaisuvaihtoehtoja.

30.1. Kaipaatteko vielä lisätietoa joistakin muista palveluista, tuiista tai etuuksista, jotka eivät ole nousseet tähänastisen keskustelumme aikana esiin?

31. Haastattelun lopetus

Sovi asiakasperheen kanssa etenemisestä haastattelussa esiintulleiden asioiden edistämisen suhteen. Kirjaa haastattelun jälkeen yhteenveto perheen avun ja tuen tarpeisiin vastaamisessa olennaisista tiedoista.

Meidän arkemme – Ohjaajan opas ja haastattelu. Versio 2. Toteutus: Käyttäjälähtöiset palvelumallit ikäihmisten palveluissa (KÄPI) -projekti. Yhteistyössä Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto ja Helsingin kaupungin tytäryhtiö Forum Virium Helsinki Oy. Projektia rahoitti Euroopan aluekehitysrahasto EAKR.

Kuvat: Kansi ja s. 21: iStockphoto. Muut kuvat: Helsingin kaupungin aineistopankki, kuvaajat: Kimmo Brandt, Jari Kippola, Seppo Laakso, Mika Lappalainen, Rebekka Mustonen, Lauri Rotko, Matti Tirri ja Paul Williams.

© 2014 Forum Virium Helsinki Oy

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveysvirasto

**FORUM
VIRIUM
HELSINKI**

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

